

Státní fond životního prostředí ČR
Ing Radka Bučilová
ředitelka
Olbrachtova 2006/9
140 00 Praha 4

V Mníšku pod Brdy dne 17.7.2013

Věc: Žádost o prověření postupu SFŽP při poskytnutí dotace na projekt "Sanační práce - odkaliště UVR Mníšek pod Brdy", akceptační číslo: 12138144, Číslo MSC2007: CZ.1.02/4.2.00/12.16542 a poskytnutí informací.

Vážená paní ředitelko,

- A. dovoluujeme si požádat o poskytnutí informace, zda již byly poskytnuty finanční prostředky realizaci výše uvedeného projektu;
- B. dovoluujeme si požádat o poskytnutí informace: kolik stálo stanovisko advokátní kanceláře, na základě kterého bylo schváleno poskytnutí dotace na výše uvedený projekt;
- C. dovoluujeme si požádat o prověření, zda poskytnutí dotace bylo v souladu s právními předpisy, resp. pokud ještě dotace nebyla poskytnuta o prověření žádosti a postupu SFŽP.

K uvedenému projektu a postupu uvádíme stanovisko našeho sdružení:

Úvodem chceme zdůraznit, že **sanační odkaliště je objektivně potřebná, a naše občanské sdružení rozhodně není proti samotnému záměru**. Problém spatřujeme v tom, že považujeme za nemorální, aby byly na tuto akci použity veřejné prostředky, když odpovědnost nese soukromý podnikatel, který sám z větší míry způsobil ekologickou zátěž a tedy i finančně měl prospěch z nedodržování technologických procesů a nedodržování předpisů a nyní z toho bude mít další prospěch.

Názor našeho občanského sdružení je, že firmy provozující činnost v areálu ÚVR samotné kontaminovaly areál, dnes se to snaží prohlásit za starou ekologickou zátěž a požadují na odstranění následků vlastních protiprávních činností formou dotací z veřejných prostředků. Další otázkou je pravděpodobné nahodnocení nákladů.

K věcné stránce sanačního projektu UVR:

Na základě místních znalostí se domníváme, že ve skutečnosti se nejedná o odstraňování staré ekologické zátěže.

Odkaliště v minulosti sloužilo k deponování rozemletých hornin ze zkoušek prováděných v poloprovozní hale UVR. Byly na něj ukládány zbytky po poloprovozních zkouškách úpravy rud. Tyto rozemleté **horniny nemohly v žádném případě obsahovat významné množství**

ropných látek. Avšak v Systému evidence kontaminovaných míst MŽP (SEKM) jsou jako jeden z hlavních kontaminantů prostoru odkaliště zmiňovány právě ropné látky. Jejich celkové množství je odhadováno na 90 - 250 t !

Tato fakta jednoznačně potvrzují, že **kontaminace odkaliště v žádném případě nepředstavuje starou ekologickou zátěž** - alespoň, pokud se jedná o ropné látky, které dle analýzy rizika zpracované firmou Envi-aqua představují prioritní kontaminant zájmového území.

Mnohem reálnější je scénář vyplývající z údajů uvedených v popisu lokality odkaliště UVR v SEKM, a to, že do prostoru odkaliště byly ukládány (zřejmě nedostatečně vyčištěné) zeminy z dekontaminační plochy UVR. Tato plocha však již byla vybudována a provozována až po privatizaci podniku - nejedná se tedy evidentně o starou zátěž (viz „Detail lokality“, záložka „Souhrn“, část „ Způsob využití“). „Postupné zavážení části odkaliště II o rozměru 83 x 23 m dekontaminovanou zeminou ze sousední dekontaminační plochy do úrovně hráze výšky 1,8 m bylo schváleno kompetentními orgány státní správy již v r. 1996“.

Pod odkalištěm se nachází tzv. biodegradační plocha, která byla firmami UVR a PURUM hojně využívána, podle dostupných informací biodegradační proces neprobíhal podle platných předpisů a nebyly dodrženy dostatečně dlouhé doby, potřebné k odbourání nebezpečných látek. Tyto zbytky byly přesouvány na odkaliště a dá se předpokládat, že právě z této činnosti pochází znečištění toxickými látkami.

K právní stránce sanačního projektu UVR:

Podmínky pro udělení dotace v rámci OPŽP jsou podrobně specifikovány v Implementačním dokumentu - viz: <http://www.opzp.cz/kestazeni/392/14663/detail/implementacni-dokument/>.

Na str. 45 - 46 Implementačního dokumentu je definice staré ekologické zátěže (SEZ), jejíž odstranění může být financováno v rámci OPŽP. Jsou tam uvedena kritéria, kdy lze ekologickou zátěž označit za SEZ.

Jednou z klíčových otázek je, zda UVR je anebo není právním nástupcem Ústavu pro výzkum rud (později státního podniku UVR), který je původcem deklarovaného znečištění - odkaliště. Z veřejně dostupných informací v obchodním rejstříku je uvedeno :

- Akciová společnost byla založena podle § 172 obchodního zákoníku. Jediným zakladatelem společnosti je Fond národního majetku ČR se sídlem v Praze 1, Gorkého nám. 32, na který přešel majetek státního podniku ÚVR Mníšek pod Brdy ve smyslu § 11 odst.3 zák.č.92/1991Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby.

- Zakladatel splatil 100% základního jmění společnosti, které je představováno cenou ukládaného hmotného a dalšího majetku uvedeného v zakladatelské listině. Ocenění tohoto majetku je obsaženo ve schváleném privatizačním projektu státního podniku ÚVR Mníšek pod Brdy.

Zákon č. 92/1991 Sb., (tzv. velká privatizace) stanoví v § 15, že s vlastnickým právem k privatizovanému majetku přecházejí na jeho nabyvatele i jiná práva a závazky související s privatizovaným majetkem. Jedná se o univerzální právní nástupnictví nabyvatele a mezi závazky související s privatizovaným majetkem jsou řazeny i závazky ekologické.

V usnesení vlády č. 51/2001 je stanoveno že, veškeré ekologické závazky přecházejí na nabyvatele privatizovaného majetku, na privatizovaný subjekt nebo na jeho právního nástupce. Odkaliště bylo součástí privatizačního projektu a v té době nebylo považováno za potenciální zdroj znečištění životního prostředí.

Tuto formulaci ale lze vyložit i jinak: „V souvislosti s financováním nákladů na sanaci se řídí/řídily právním režimem zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí (čl. 5 odst. 3 zákona) ...“ všechny privatizované podniky, a to bez ohledu na to, zda možnost financování sanace staré ekologické zátěže prostřednictvím FNM (dříve MF) využily anebo ne. UVR tuto možnost nevyužil a ve svém privatizačním projektu se ani o existenci staré zátěže nezmiňuje.

Až dosud MŽP i SFŽP zastávalo názor, že předmětný dotační program se nevztahuje na privatizované podniky, jejichž právní nástupce je jednoznačně identifikovatelný a dosud existuje (jako v případě UVR). Pokud došlo ke změně tohoto jejich právního názoru, měly by to MŽP a SFŽP jasně zveřejnit.

Z právního hlediska jsou tedy dány hned dva důvody, proč projekt nesplňuje zákonné podmínky pro poskytnutí dotace – jeden je ten, že **se nejedná o likvidaci staré ekologické zátěže** a druhý ten, že **žadatel jako právní nástupce nemá nárok ze zákona**.

Žádáme Vás tímto o prověření našich informací zejména ve faktické části výhrad a změnu vyhodnocení projektu. Následně již právní rozbor bude irelevantní.

Zde je namístě zmínit, že „berličkou“ pro rozhodnutí SFŽP bylo dle našich informací stanovisko advokátní kanceláře, která k věci vydala 2 rozdílná stanoviska. Je známé rčení, „co právník to jiný názor“, u advokátů, kteří jsou placeni za to, aby vyhověli požadavkům klienta, to platí dvojnásob. Kdo zaručí, že u advokátní kanceláře nedošlo ke konfliktu zájmů a některá z firem pana Krafta není rovněž klientem stejné advokátní kanceláře? Je šokující, že státní orgán a notabene ministerstvo, které je oprávněno k výkladu právních norem a disponuje legislativním oddělením, se při rozhodování řídí rozporuplným stanoviskem soukromoprávní osoby? Nebo je to tak, že – za účelem získání alibi pro pochybné rozhodnutí ohledně přidělení této dotace - se zadávalo zpracování právních stanovisek do té doby, než se našlo to, které vyhovovalo žadateli?

Když požadovalo naše občanské sdružení vypracování odborného posudku nebo stanoviska odborníka kupř. na ocenění nákladů na provedení rekonstrukce haly, nebo hydrogeologický posudek, v případě poskytnutí dotace na projekt "ÚVR Mníšek pod Brdy, hala č. 24 - mechanicko-biologická úprava odpadů s produkcí energeticky využitelných odpadů, strojní vybavení" bylo řečeno, že na to nejsou finanční prostředky. Zdá se, že pokud je o podnikatelské zájmy pana Krafta, tak potřebné prostředky se našly.

Rádi bychom v této souvislosti také upozornili na účelovou manipulaci s fakty ve dvou žádostech firmy UVR o dotaci ze SFŽP. V případě projektu výstavby MBU je zdůrazňováno, že v dotčeném území (sousedící s prostorem odkaliště) žádná ekologická rizika neexistují, nemůže dojít k ohrožení kvality podzemní vody.

V případě sanace odkaliště je však argumentace zcela jiná. V rizikové analýze společnosti Envi Aqua se zdůrazňuje, že: *severozápadním okrajem areálu ÚVR prochází hranice vnějšího*

pásma hygienické ochrany II. stupně vodního zdroje Mníšek pod Brdy - pod Skalkou. Na lokalitě ÚVR Mníšek pod Brdy byla zjištěna kontaminace zemin a podzemních vod a byla potvrzena toxická i karcinogenní rizika ohrožení zdraví lidí v důsledku této kontaminace.

Jsme přesvědčeni, že naše argumenty jsou velmi závažné a věříme, že bude provedena důkladná kontrola toho, zda v případě výše zmíněného projektu nedochází ke zneužívání dotací.

Za OS Zdravý Mníšek

JUDr. Miroslav Vilimovský
předseda představenstva
Občanské sdružení Zdravý Mníšek
IČ: 22610227
Nová 304, 252 10 Mníšek pod Brdy
Adresa pro elektronické doručování: info@zdravy-mnisek.cz